

SOUS-COMMISSION PARITAIRE DU TRANSPORT URBAIN ET REGIONAL DE LA REGION DE BRUXELLES CAPITALE	PARITAIR SUBCOMITE VOOR HET STADS- EN STREEKVERVOER VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST
CONVENTION COLLECTIVE DE TRAVAIL RELATIVE A L'ORGANISATION DU TRAVAIL DU PERSONNEL DE LA CONDUITE EN SURFACE, A L'EXCLUSION DU PERSONNEL DE LA CONDUITE DE LA DIRECTION BOUQUET DE TRANSPORTS	COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST MET BETREKKING TOT DE ORGANISATIE VAN HET WERK VAN HET RIJDEND PERSONEEL VAN HET BOVENGRONDS NET, MET UITZONDERING VAN HET RIJDEND PERSONEEL VAN DE DIRECTIE VERVOERSBOEKET

ENTRE l'Union belge des Transports en commun urbains et régionaux, représentée par M. Alain Flausch, Président, et M. Kris Lauwers, Administrateur, d'une part,

ET la Centrale Générale des Services Publics, représentée par M. Alex Vonck, délégué permanent, la Confédération des Syndicats Chrétiens – Services publics, représentée par M. Robert Timmermans, délégué permanent, la Centrale Générale des Syndicats Libéraux de Belgique, représentée par M. Guido Van Hecke, délégué permanent, représentant les travailleurs, d'autre part,

Préambule

Dans le cadre des négociations concernant le Plan « Harmony » visant à améliorer le temps de travail à la conduite, les parties sont parvenues à un accord concernant l'organisation du travail et le temps de travail du personnel de la conduite en surface. Cet accord fait l'objet de la présente convention collective de travail, pour une durée d'un an de phase « test » (avec une évaluation trimestrielle et, en cas de dysfonctionnement, la planification d'une réunion paritaire d'urgence), au terme de laquelle une évaluation paritaire sera menée avec les délégués syndicaux locaux et les délégués permanents des trois organisations syndicales. Si cette évaluation est positive, la présente convention collective de travail sera reconduite pour une durée indéterminée ; dans le cas contraire le Plan « Harmony » sera définitivement annulé et les roulements traditionnels réinstaurés, comme convenu au terme

TUSSEN de Belgische Vereniging voor Gemeenschappelijk Stads- en Streekvervoer, vertegenwoordigd door dhr. Alain Flausch, Voorzitter, en dhr. Kris Lauwers, Bestuurder, enerzijds,

EN de Algemene Centrale der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door dhr. Alex Vonck, bestendig afgevaardigde, het Algemeen Christelijk Vakverbond – Openbare Diensten, vertegenwoordigd door dhr. Robert Timmermans, bestendig afgevaardigde, de Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België, vertegenwoordigd door dhr. Guido Van Hecke, bestendig afgevaardigde, die de werknemers vertegenwoordigen, anderzijds,

Preambule

In het kader van de onderhandelingen met betrekking tot het Plan « Harmony » dat de verbetering van de arbeidsduur bij het rijdend personeel beoogt, hebben de partijen een akkoord bereikt met betrekking tot de organisatie van het werk en de arbeidsduur van het rijdend personeel van het bovengronds net. Dit akkoord is het voorwerp van deze collectieve arbeidsovereenkomst, voor een duur van een jaar als «test»-fase (met een driemaandelijkse evaluatie en, in geval van slechte werking, de planning van een dringende paritaire vergadering). Na deze periode van een jaar zal er een paritaire evaluatie plaatsvinden met de lokale vakbondsafgevaardigden en de bestendig afgevaardigden van de drie vakbondsorganisaties. Als deze evaluatie positief is, zal deze collectieve arbeidsovereenkomst verlengd worden voor onbepaalde duur; in het tegenovergestelde geval

des négociations.

Il est convenu ce qui suit:

Article 1. – Champ d'application

La présente convention collective de travail s'applique à l'employeur ressortissant à la Sous-Commission Paritaire du Transport Urbain et Régional de la Région de Bruxelles Capitale ainsi qu'au personnel de conduite des véhicules de surface, à l'exception du personnel de conduite de la Direction Bouquet de Transports.

Les parties précisent que si un membre du personnel de la conduite de la Direction Bouquet de Transports est détaché à la conduite des véhicules de surface bus, les dispositions de la présente convention collective de travail lui seront applicables, ainsi que l'ensemble des règles de la BUB.

Article 2. – Objet

Par la présente convention collective de travail, les parties entendent mettre par écrit le résultat de leurs négociations concernant l'organisation et l'amélioration des conditions du travail du personnel de la conduite visé à l'article 1 afin d'en améliorer le bien-être.

Article 3. – Roulements

Liminaires :

Le temps de travail du personnel de la conduite est régi par différents types de grilles de roulement. Actuellement, pour le personnel de la conduite, il existe trois types de roulement : 4/6 – 5/7 – 5/8.

3.1. Un nouveau roulement « A2 » est instauré. L'application de ce nouveau roulement est fonction d'un nombre de demandes suffisantes par entité. Ce nouveau roulement est ouvert au personnel de la conduite qui est en roulement et hors roulement.

zal het Plan «Harmony» definitief geannuleerd worden en zullen de traditionele beurtrollen opnieuw ingevoerd worden, zoals overeengekomen aan het einde van de onderhandelingen.

Wordt het volgende overeengekomen:

Artikel 1. – Toepassingsgebied

Deze collectieve arbeidsovereenkomst is van toepassing op de werkgever die onder het Paritair Subcomité voor het Stads- en Streekvervoer van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest valt, alsook op het rijdend personeel van het bovengronds net, met uitzondering van het rijdend personeel van de Directie Vervoersboeket.

De partijen preciseren dat wanneer een lid van het rijdend personeel van de Directie Vervoersboeket gedetacheerd wordt naar het rijdend personeel van het bovengronds net bus, de bepalingen van deze collectieve arbeidsovereenkomst op hem van toepassing zijn, alsmede het geheel van de regels van de BUB.

Artikel 2. – Voorwerp

De partijen willen met deze collectieve arbeidsovereenkomst het resultaat van hun onderhandelingen met betrekking tot de organisatie van het werk en de verbetering van de arbeidsvoorwaarden van het rijdend personeel zoals beoogd in artikel 1 op schrift stellen teneinde hun welzijn te verbeteren.

Artikel 3. – Beurtrollen

Inleidende beschouwingen:

De arbeidsduur van het rijdend personeel wordt geregeld door verschillende soorten beurtrolroosters. Momenteel bestaan er voor het rijdend personeel drie soorten beurtrollen: 4/6 – 5/7 – 5/8.

3.1. Er wordt een nieuwe beurtrol "A2" ingevoerd. De toepassing van deze nieuwe beurtrol is afhankelijk van een voldoende aantal aanvragen per entiteit. Deze nieuwe beurtrol is toegankelijk voor het rijdend personeel dat werkt volgens een beurtrol en het personeel dat niet werkt volgens een beurtrol.

3.2. Les choix d'un type de roulement, des plages de prestation et le fait d'être dans ou hors roulement pourront être exprimés une fois par an uniquement. Lors d'une modification de l'offre, le calcul et la répartition sont à nouveau effectués comme c'est le cas actuellement. Ce choix ne constitue donc pas une garantie absolue. D'autre part, un retour éventuel à l'ancien roulement dans lequel le membre du personnel se trouvait, est possible une fois seulement 6 mois après le début de la phase « test ».

3.3. Pour le surplus et pour les détails des roulements et l'attribution des services, les parties renvoient à la « Note récapitulative concernant les roulements et l'attribution des services », annexée à la présente convention collective de travail.

Article 4. – Octroi des services dans les roulements ; permutations et déclassement

4.1. Roulements :

Il est convenu entre les parties que le roulement 4/6 tel qu'existant le 18 avril 2011 (= 4/6 classique) est un roulement fermé : le personnel de la conduite de surface qui ne se trouve pas dans ce roulement le 18 avril 2011 ne peut plus y accéder. Ce roulement est donc fermé et appelé à disparaître.

4.2. Permutations et demandes de déclassement :

4.2.1. Permutation :

- définition : une « permutation » est un changement volontaire de service entre deux travailleurs.

- Les permutations sont autorisées à raison d'une permutation par jour et par travailleur.

4.2.2. Déclassement :

- un « déclassement » est la demande ponctuelle d'un travailleur pour changer de service. Cette demande de déclassement ne peut donc pas avoir de caractère récurrent.

- Chaque demande est traitée au cas par cas par le responsable local ou son adjoint, et ce dans un souci d'équité et de cohérence. Dans tous les cas, la préférence sera donnée aux permutations.

3.2. De keuze van een type beurtrol, van de prestatieperiodes en om al dan niet te werken volgens een beurtrol kan slechts een keer per jaar worden uitgedrukt. Bij een wijziging van het aanbod worden de berekening en de verdeling opnieuw uitgevoerd zoals dat momenteel het geval is. Deze keuze is dus geen absolute garantie. Anderzijds is een eventuele terugkeer naar de oude beurtrol volgens dewelke het personeelslid werkte een keer mogelijk slechts 6 maanden na het begin van de «test»-fase.

3.3. Voor het overige en voor de details van de beurtrollen en de toekenning van de diensten, verwijzen de partijen naar de «Samenvattende nota betreffende de beurtrollen en de toekenning van de diensten», die is toegevoegd in de bijlage bij deze collectieve arbeidsovereenkomst.

Artikel 4. – Toekenning van de diensten in de beurtrollen; permutaties en declassering

4.1. Beurtrollen:

De partijen komen overeen dat de beurtrol 4/6 zoals die bestaat op 18 april 2011 (= klassieke 4/6) een gesloten beurtrol is: het rijdend personeel van het bovengronds net dat niet volgens deze beurtrol werkt op 18 april 2011 kan hiertoe geen toegang meer krijgen. Deze beurtrol is dus gesloten en zal verdwijnen.

4.2. Permutaties en declasseringsaanvragen:

4.2.1. Permutatie:

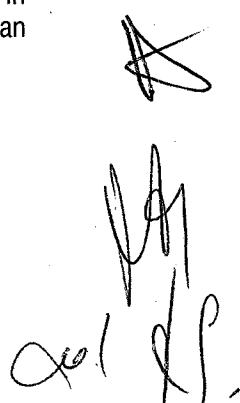
- definitie: een «permutatie» is een vrijwillige omwisseling van diensten tussen twee werknemers.

- Permutaties worden toegestaan ten belope van een permutatie per dag en per werknemer.

4.2.2. Declassering:

- een «declassering» is een eenmalige aanvraag van een werknemer om van dienst te veranderen. Deze declasseringsaanvraag mag dus niet van terugkerende aard zijn.

- Elke aanvraag wordt afzonderlijk behandeld door de lokale verantwoordelijke of zijn adjunct, en dit met het oog op rechtvaardigheid en samenhang. In alle gevallen zal de voorkeur gegeven worden aan permutaties.

Article 5. – Intervalle de repos entre deux services

Par dérogation à la CCT du 18 avril 2011 relative aux temps de repos du personnel ouvrier de la conduite en surface, à l'exclusion du personnel de la Direction Bouquet de Transports (article 4.1), le temps de repos entre deux services pour les travailleurs dans le roulement 4/6 fermé tel qu'il existe au 18 avril 2011 (= 4/6 classique) et pour les travailleurs hors roulement, sera de 10 heures minimum. Dans les autres cas, le temps de repos entre deux services sera de minimum 11 heures.

Article 6. – Services coupés

6.1. Un « service coupé » est un service, en deux prestations séparées par un intervalle d'au moins 2 heures, commençant à 6 heures au plus tôt et pouvant se finir à 20 heures au plus tard.

6.2. Par dérogation à l'article 5.2. du Protocole d'accord signé en Sous-Commission paritaire le 9 novembre 2004, relatif aux conditions et à l'environnement de travail à la STIB, le nombre de services coupés ne pourra dépasser 23% du nombre total de services et ce sur base journalière (du lundi au vendredi) et par entité.

D'autre part, conformément à l'article 5.3 du même Protocole d'accord, la maîtrise du nombre de services coupés est un des objectifs du Plan « Harmony ».

6.3. A partir du lancement de la phase test, le montant de la prime pour service coupé s'élève à 16€ brut, indexable.

Article 7. – Temps supplémentaire involontaire

Le code 11 est le code utilisé pour une prolongation du service pour cause d'encombrements ou de non-remplacement sur ligne (appelé temps supplémentaire involontaire).

7.1. Les parties entendent appliquer certains principes relatifs à l'annualisation du temps de

Artikel 5. – Rusttijd tussen twee diensten

In afwijking van de CAO van 18 april 2011 met betrekking tot de rusttijden van het rijdend arbeidspersoneel van het bovengronds net, met uitzondering van het personeel van de Directie Vervoersboeket (artikel 4.1), zal de rusttijd tussen twee diensten voor de werknemers die werken volgens de gesloten beurtrol 4/6 zoals die bestaat op 18 april 2011 (=klassieke 4/6) en voor de werknemers die niet werken volgens een beurtrol minimaal 10 uur bedragen. In de andere gevallen zal de rusttijd tussen twee diensten minimaal 11 uur bedragen.

Artikel 6. – Onderbroken diensten

6.1. Een « onderbroken dienst » is een dienst die bestaat uit twee prestaties die van elkaar gescheiden zijn door een interval van ten minste 2 uur en die ten vroegste om 6 uur begint en ten laatste om 20 uur eindigt.

6.2. In afwijking van artikel 5.2. van het Protocolakkoord dat in het Paritair Subcomité van 9 november 2004 ondertekend werd, met betrekking tot de arbeidvoorwaarden en de werkomgeving bij de MIVB, mag het aantal onderbroken diensten niet meer dan 23% bedragen van het totale aantal diensten en dit op dagelijkse basis (van maandag tot vrijdag) en per entiteit.

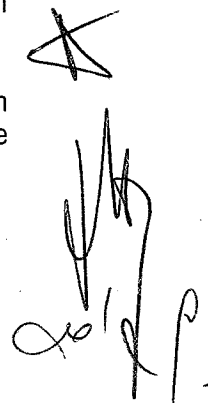
Anderzijds is de beheersing van het aantal onderbroken diensten, conform artikel 5.3 van hetzelfde Protocolakkoord, een van de doelstellingen van het Plan « Harmony ».

6.3. Vanaf de lancering van de testfase, bedraagt de indexeerbare premie voor onderbroken dienst € 16 bruto.

Artikel 7. – Onvrijwillige bijkomende tijd

Code 11 is de code die gebruikt wordt voor een verlenging van de dienst als gevolg van verkeersopstoppingen of niet-ervanging op lijn (onvrijwillige bijkomende tijd genoemd).

7.1. De partijen willen bepaalde principes in verband met de berekening op jaarbasis van de

travail, tels qu'ils avaient été définis dans la CCT sur l'annualisation du temps de travail des agents de conduite, signée le 30 juin 2004 et, dans la mesure ci-après uniquement, y déroger.

7.2. Conformément à la CCT précitée, en particulier l'annexe 1, point II (traitement des écarts par rapport à la prestation théorique à effectuer), tout retard remise de service suite encombrements de minimum 5 minutes engendre la valorisation de la durée réelle des prestations involontaires (de minimum 5 minutes), arrondie au quart d'heure supérieur.

7.3. Cette durée arrondie est ensuite valorisée comme suit :

- pour une durée du travail jusqu'à (moins de) 8 heures, les codes 11 sont intégrés dans le compte-temps à 100% ;
- dès que la durée du travail journalière atteint ou est supérieure à 8 heures, le temps du retard dépassant les 8 heures est intégré au pot d'heures à concurrence de 150%.

7.4. Au terme de la période de référence (= une année calendrier), le calcul se fait conformément à la CCT sur l'annualisation du temps de travail précitée, c'est-à-dire : en cas de solde positif (=cas du dépassement du pivot de 2088 / 2096 heures), il est procédé comme suit :

- a. paiement à 50% du solde positif ;
- b. retrait de ce solde positif des codes 11 intégrés dans le compte-temps au cours de la période de référence et injection du solde ainsi obtenu à 100% dans le pot d'heures.

7.5. Toutes les autres dispositions de la CCT sur l'annualisation du temps de travail qui ne sont pas visées par la présente CCT, restent d'application, telles qu'en vigueur actuellement.

Article 8. – Paix sociale

Les parties et leurs mandataires s'abstiendront, pendant la durée de la présente convention collective, de provoquer, de déclencher ou de soutenir un conflit collectif au niveau de l'entreprise

arbeidsduur, zoals bepaald in de CAO met betrekking tot de berekening op jaarbasis van de arbeidsduur van de bestuurders die werd ondertekend op 30 juni 2004, toepassen en hier, enkel in de hierna volgende mate, van afwijken.

7.2. Conform de voornoemde CAO, in het bijzonder bijlage 1, punt II (behandeling van de afwijkingen ten opzichte van de voorziene prestatie), leiden alle vertragingen einde dienst ingevolge verkeersopstoppingen van minimaal 5 minuten tot de valorisatie van de werkelijke duur van de onvrijwillige prestaties (van minimaal 5 minuten), afgerond naar het hogere kwartier.

7.3. Deze afgeronde duur wordt vervolgens als volgt gevaloriseerd:

- voor een arbeidsduur tot (minder dan) 8 uur, worden de codes 11 voor 100% geïntegreerd in de werktijdrekening;
- zodra de dagelijkse arbeidsduur 8 uur of meer bedraagt, wordt de duur van de vertraging die de 8 uur overschrijdt voor 150% geïntegreerd in de urenpot.

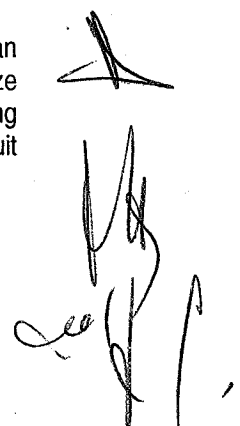
7.4. Aan het einde van de referentieperiode (= een kalenderjaar), wordt de berekening uitgevoerd conform de voornoemde CAO met betrekking tot de berekening op jaarbasis van de arbeidsduur, dit wil zeggen: ingeval van positief saldo (=geval van overschrijding van het pivot van 2088 / 2096 uren) wordt als volgt gedaan:

- a. betaling ten belope van 50% van het positief saldo;
- b. aftrek van dit positief saldo van de codes 11 opgenomen in de werktijdrekening gedurende de referentieperiode en opnemen van het berekend saldo ten belope van 100% in de urenreserve.

7.5. Alle andere bepalingen van de CAO met betrekking tot de berekening op jaarbasis van de arbeidsduur die niet beoogd worden door deze CAO blijven van toepassing zoals dat momenteel het geval is.

Artikel 8. – Sociale vrede

De partijen en hun mandatarissen zullen zich ervan weerhouden om voor de duur van deze overeenkomst een collectief conflict met betrekking tot de in deze overeenkomst behandelde punten uit

portant sur des sujets traités par cette convention, pour autant que toutes les dispositions et modalités d'application de la présente convention collective de travail soient respectées dans leur intégralité.

Article 9. – Entrée en vigueur

9.1. La présente convention collective de travail entre en vigueur le 18 avril 2011.

Elle est conclue pour la durée de la phase « test » d'un an et sera entérinée après cette phase « test » si l'évaluation est positive. .

9.2. En fonction des possibilités techniques et au plus tard au 1er janvier 2012, le Plan « Harmony » sera lancé.

L'ensemble des points du Plan « Harmony » fera l'objet d'une évaluation paritaire trimestrielle permettant un affinement des règles visant à l'amélioration des conditions de travail du personnel de la conduite. Les ajustements nécessaires par affinement se feront tout au long de la phase « test ».

Article 10. – Dénonciation

Chaque partie signataire peut dénoncer la présente convention moyennant un préavis de trois mois notifié par lettre recommandée au Président de la Sous-Commission Paritaire du Transport Urbain et Régional de la Région de Bruxelles-Capitale.

La partie qui prend l'initiative de dénoncer la présente convention collective de travail est tenue d'en préciser les motifs et de formuler une proposition de nouveau texte.

Article 11. – Enregistrement

La présente convention collective de travail sera déposée au greffe du service des relations collectives de Travail du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale en vue de son enregistrement.

te lokken, te doen losbarsten of te steunen op het niveau van de onderneming, voor zover alle bepalingen en toepassingsmodaliteiten van deze collectieve arbeidsovereenkomst volledig worden nageleefd.

Artikel 9. – Inwerkingtreding

Deze collectieve arbeidsovereenkomst treedt in werking op 18 april 2011.

Ze wordt afgesloten voor de duur van de «test»-fase, namelijk een jaar, en zal bekrachtigd worden na deze «test»-fase als de evaluatie positief is.

9.2. In functie van de technische mogelijkheden en ten laatste op 1 januari 2012, zal het Plan «Harmony» gelanceerd worden.

Alle punten van het Plan «Harmony» zullen het voorwerp zijn van een driemaandelijkse paritaire evaluatie, waardoor de regels die bedoeld zijn om de arbeidsvoorwaarden van het rijdend personeel te verbeteren kunnen verfijnd worden. De nodige aanpassingen door verfijning zullen uitgevoerd worden gedurende de volledige duur van de «test»-fase.

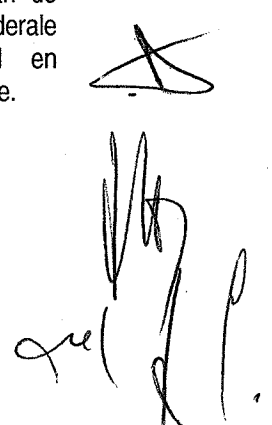
Artikel 10. – Opzegging

Elke ondertekenende partij mag deze overeenkomst opzeggen, mits een vooropzeg van drie maanden, betekend aan de Voorzitter van het Paritair Subcomité voor het Stads- en Streekvervoer van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest via een per post aangetekend schrijven.

De partij op wiens initiatief deze collectieve arbeidsovereenkomst wordt opgezegd moet de redenen daarvoor opgeven en een nieuwe tekst voorstellen.

Artikel 11. – Registratie

Deze collectieve arbeidsovereenkomst zal worden neergelegd op de griffie van de dienst van de collectieve arbeidsbetrekkingen van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg met het oog op haar registratie.

Fait à Bruxelles, le 18 avril 2011 en 4 exemplaires   Gedaan te Brussel, op 18 april 2011 in 4 exemplaren